

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/54/2020
Identifikačné číslo spisu:	2101899927
Dátum vydania rozhodnutia:	29.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2101899927.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ L. P., trvale bytom v S., W. XX/XX a 2/ L. R. F., trvale bytom v Q., mestská časť M. L., T. XXXXX/XX, oboch zastúpených JUDr. Radovanom Hraboveckým, advokátom v Bratislave, Panenská 24, proti žalovaným 1/ T. W., trvale bytom v S., F. XXX/XX a 2/ D. W., trvale bytom tamtiež, obom zastúpeným JUDr. Romanom Cibulkom, advokátom v Trnave, Hlavná 13, o uvedenie veci do pôvodného stavu, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 24C/82/2001, o dovolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Trnave zo 7. mája 2019 sp. zn. 11Co/8/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave zo 7. mája 2019 sp. zn. 11Co/8/2019 a rozsudok Okresného súdu Trnava z 31. októbra 2018 č. k. 24C/82/2001-778 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Trnava na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom (v poradí tretím) z 31. októbra 2018 č. k. 24C/82/2001-778 I. zamietol žalobu (o uloženie povinnosti žalovaným na vlastné náklady postaviť v prospech žalobcov do ich podielového spoluvlastníctva, každého z nich v podiele 1/2 z celku, tehlový múr o výške 1,8 m, šírke 20 cm a dĺžke 50 cm medzi pravým predným rohom rodinného domu žalobcov č. 53, v línii čelnej strany rodinného domu č. 53 od bodu 101 až po hranicu medzi pozemkami v katastrálnom území S., parcelami č. CKN 55/9 a č. CKN 195/5 a zároveň postaviť tehlový múr o výške 1,8 m, šírke 20 cm na hranici medzi parcelami č. CKN 55/9 a č. CKN 193/5 od bodu 100 v dĺžke 2,8 m tak, ako sú tieto body uvedené v polohopisnom náčrte I. R. R. v mierke M 1:50 z 19. februára 2011 a vytyčovacím náčrte I. R. R. z 19. februára 2010 č. plánu 1/2011); II. žalovaným 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50%; III. štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v rozsahu 50% a IV. štátu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v rozsahu 50%. Rozsudok právne zdôvodnil ust. § 3 ods. 1, § 123, § 124, § 126, § 129, § 130 ods. 1 a 2, § 132 ods. 1 a § 134 ods. 1, 3 a 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej tiež „Občiansky zákonník“). Vecne dôvodil, že v konaní bolo síce preukázané, že medzi pozemkami žalobcov a žalovaných (parc. č. CKN 55/9 vo vlastníctve žalobcov a parc. č. CKN 195/5 a č. CKN 195/56 vo vlastníctve žalovaného 2/) stál v minulosti múrik, postavený v rokoch 1951-1952

právnymi predchodcami žalobcov, pričom ale jeho presné umiestnenie nebolo zistené. Nebolo preukázané, že múrik stál na právnej hranici medzi pozemkami strán sporu, resp. že by tvoril túto hranicu alebo že na základe jeho postavenia vznikla na tomto mieste hranica. Ani štyri rôzne znalecké posudky s konečnou platnosťou lokalizáciu múrika nevyriešili. Múrik, ktorý postavili právni predchodcovia žalobcov, zbúrali žalovaní 1/ a 2/ v období február až august 2001, keď búrali stavbu letnej kuchyne, ktorej súčasťou sa múrik v predchádzajúcom období stal. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobcovia 1/ a 2/ neunesli dôkazné bremeno a súd nemohol uložiť žalovaným 1/ a 2/ povinnosť postaviť „niečo“, čo nebolo presne popísané, špecifikované a „čoho“ existencia (v nimi opisovanej forme) nebola preukázaná. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalovaní v čase, keď predmetný múrik búrali, boli už jeho vlastníckmi, keď vlastnícke právo nadobudli vydržaním. V tejto súvislosti uviedol, že v rokoch 1963-1964 manželia L. stavali letnú kuchyňu, pričom predmetný múrik bol využitý (na základe súhlasu právnych predchodcov žalobcov) ako jedna zo stien novej stavby tejto tzv. letnej kuchyne (k jestvujúcemu múriku boli pristavené ďalšie steny). Právni predchodcovia žalobcov 1/ a 2/ nikdy nemali výhrady voči stavbe letnej kuchyne. Takto postavenú stavbu spolu s celou nehnuteľnosťou nadobudli do vlastníctva v roku 1989 od rodiny L. rodičia žalovaného 2/, v roku 2001 ich nadobudli do bezpodielového spoluvlastníctva manželia - žalovaný 2/ a C. W. a v roku 2007 ich nadobudol do výlučného vlastníctva žalovaný 2/. Manželvia Mužíkovi nemohli vlastníctvo k múriku vydržať (nakoľko nemali relevantný právny titul na vydržanie, keďže si boli vedomí toho, že múrik využitý ako jedna zo stien letnej kuchyne nie je ich vlastníctvom). Avšak už rodičia žalovaného 2/ a samotný žalovaný 2/ vlastníctvo k múriku vydržať mohli a aj ho vydržali. V roku 1989 totiž nadobudli nehnuteľnosť ako celok, t.j. vrátane stavby letnej kuchyne a od uvedenej doby túto stavbu nerušene užívali, udržiavali ju. Bolo nepochybné, že ju neužívali ako „múrik a pristavené a zastrešené steny“, ale ako letnú kuchyňu. Z uvedeného je potom zrejmé, že žalovaný 2/ a jeho právni predchodcovia (od doby, keď sa stali vlastníckmi nehnuteľností jeho rodičia), t.j. po dobu 12 rokov mali nehnuteľnosť letnej kuchyne (ktorej súčasťou bol sporný múrik) v držbe, držba bola oprávnená a dobromyseľná. Nakladali s ňou ako so svojou (opravovali a udržiavali ju), pričom držba bola nepretržitá a nerušená. Súd prvej inštancie v závere dodal, že žalobu bolo potrebné zamietnuť aj s poukazom na aplikáciu ust. § 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Ak žalobcovia žiadajú postavenie múrika (ako naturálnu reštitúciu), ktorý takmer 40 rokov nevyužívali, a ktorý po túto dobu bez prerušenia, a bez toho aby žalobcovia resp. ich právni predchodcovia voči tomu namietali, užívali, udržiavali a opravovali právni predchodcovia žalovaného 2/ ako súčasť ich stavby letnej kuchyne, je nárok žalobcov v rozpore so slušnosťou, ohľaduplnosťou a rešpektom (výkon takehoto práva nemôže potom požívať právnu ochranu). Takto koncipovaná žaloba je šikanózna, prameniaca s najväčšou pravdepodobnosťou z osobných animozít medzi susedmi. Nezmyselnosť a absurdnosť zotrvávania na podanej žalobe je zdôraznená aj skutočnosťou, že v priebehu konania (v roku 2015) žalovaný 2/ realizoval na mieste, kde mohol v minulosti stáť predmetný tehlový múrik stavbu nového múru, čím reálne splnil požiadavku žalobcov na oddelenie (odhradenie pozemkov). Súd prvej inštancie preto žalobu považoval za nedôvodnú. Rozhodnutie o trovách konania bolo odôvodnené právne ustanovením § 255 a § 259 v spojení s čl. 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zákonov (ďalej tiež len „C. s. p.“) a vecne tým, že pôvodnou žalobou boli riešené dva samostatné nároky (odstránenie unimobuniiek a vybudovanie múrika). Čo sa týka prvého nároku (odstránenie stavieb), v tejto časti došlo k späťvzatiu žaloby, nakoľko žalovaní odstránili unimobunky (z dôvodu, že prestali plniť pôvodný účel, nie z dôvodu, že by bolo preukázané ich zasahovanie do pozemku žalobcov). Súdu prvej inštancie sa javilo ako najspravodlivejšie nepriznať v tejto časti trovy žiadnej zo strán sporu. Pokiaľ išlo o druhý nárok (vybudovanie múrika), v tejto časti boli plne úspešní žalovaní 1/ a 2/ voči žalobcom 1/ a 2/. Náhradu trov štátu súd prvej inštancie vecne odôvodnil tým, že znalecké dokazovanie bolo vykonané rovnako v prospech oboch strán sporu, preto by sa mali aj rovnakou mierou podieľať na náhrade trov vzniknutých štátu.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ rozsudkom zo 7. mája 2019 sp. zn. 11Co/8/2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v celom rozsahu ako vecne správny podľa ustanovení § 387 ods. 1 C. s. p. a žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou a tým,

že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie za účelom zistenia skutkového stavu, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedal postupu vyplývajúcemu z ust. § 191 C. s. p. Uviedol, že v odôvodnení svojho rozsudku súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Teda odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má všetky atribúty vyžadované ust. § 220 ods. 2 C. s. p. a nemožno mu nič vyčítať (nemožno ho považovať ani za prekvapivé). Zo strany súdu prvej inštancie nedošlo s prihliadnutím na začatie konania, dĺžku konania a viaceré rozhodnutia súdu prvej inštancie k takému pochybeniu, ktorým by bolo znemožnené stranám uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Za nedôvodnú považoval odvolací súd i námietku žalobcov, že súd prvej inštancie sa odchyľil od právneho názoru vysloveného odvolacím súdom v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí. Súd prvej inštancie pri svojom ostatnom rozhodovaní postupoval v súlade s uvedenými závermi odvolacieho súdu, doplnil dokazovanie a dospel k záveru, že v priebehu konania neboli dostatočne preukázané presné rozmery múru (šírka, výška, dĺžka), jeho presné osadenie v teréne a nebolo špecifikované jeho stavebno-technické riešenie. Jednalo sa iba o tvrdenia žalobcov, ktoré však neboli podložené žiadnymi relevantnými dôkazmi. Čo sa týka umiestnenia pôvodného múrika (t.j. či stál na pozemku žalobcov, žalovaných alebo na hranici pozemkov), táto otázka opätovne nebola vyriešená vzhľadom na rozpornosť štyroch znaleckých posudkov. Pokiaľ žalobcovia namietali, že nie je zrejmé, na základe akého dokazovania dospel súd prvej inštancie ku skutkovému záveru, že medzi nadobudnutím letnej kuchynky žalovanými a zbúraním tehlového múru uplynulo viac než dvanásť rokov, odvolací súd dodal, že súd prvej inštancie svoj záver odôvodnil v bode 52. odôvodnenia napadnutého rozsudku a v podrobnostiach odkázal na tieto dôvody (považoval ich za správne). Ďalej uviedol, že rovnako súd prvej inštancie sa podrobne zaoberal otázkou dobromyseľnosti žalovaných, ako aj vydržaním vlastníckeho práva k múru v bode 56. Tieto závery súdu prvej inštancie považoval taktiež za správne (v podrobnostiach na ne odkázal). Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania bolo odôvodnené právne ust. § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p. a vecne úspechom žalovaných 1/ a 2/ v odvolacom konaní v plnom rozsahu.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“) dovolanie. Dovolanie odôvodnili ust. § 420 písm. f/ C. s. p. (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) a § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., t. j. nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom v otázke, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Navrhli zrušenie rozsudkov nižších súdov a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie nevyplývalo skutkové zistenie o nadobudnutí vlastníckeho práva žalovaného 1/ k letnej kuchynke, resp. k tehlovému múru v roku 1989. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdený odvolacím súdom je nepreskúmateľný a nepresvedčivý, nakoľko neuvádza logický a myšlienkový postup súdu, výsledkom ktorého bolo skutkové zistenie o čase nadobudnutia vlastníckeho práva žalovaného 1/ k letnej kuchynke, resp. k tehlovému múru. Odvolací súd v tejto veci nevykonal žiadne dokazovanie a v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozsudku ani neuviedol myšlienkové postupy, ktorými odôvodnil správnosť a zákonnosť spôsobu vyhodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie. Odvolací súd sa s uvedenou vadou (ohľadom určenia vlastníckeho práva žalovaného 1/ k tehlovému múru) vysporiadal v bode 28 rozsudku tak, že poukázal na bod 52 rozsudku súdu prvej inštancie. Ak žalovaný 1/ nadobudol vlastnícke právo k tehlovému múru v roku 1995 až 1998, je nepochybné, že v čase zbúrania tehlového múru v roku 2001, nemohla u žalovaných uplynúť desaťročná vydržacia doba. Napriek tejto výslovnej námietke žalobcov v odvolacom konaní, odvolací súd sa ňou riadne nevysporiadal (rozsudok nie je riadne odôvodnený). Uviedli, že je nemožné, aby právni predchodcovia žalovaných postavili základy letnej kuchynky pod tehlovým múrom, ktorý v čase výstavby letnej kuchynky už stál na rovnakom mieste. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nie je zrejmé, ako súd prvej inštancie vyhodnotil predložené fotografie a výpoveď svedka - právneho predchodcu žalobcov (otca žalobcov, ktorý múr stavал), uskutočnenú na pojednávaní, keď tento jednoznačne uviedol výšku, dĺžku a šírku a materiál zbúraného tehlového múru. Zo znaleckých posudkov jasne vyplýva, že tehlový múr stál na pozemku žalobcov. Umiestnenie tehlového múru na mieste samotnom bolo preukázané pôvodnými základmi, na ktorých tento tehlový múr stál v časti pred

rodinným domom žalobcov. V časti za rodinným domom žalobcov sa ešte aj v súčasnosti nachádza pôvodný tehlový múr vrátane jeho základov. Súd prvej inštancie nevzal do úvahy žiaden dôkaz predložený žalobcami, relevantným spôsobom sa s nimi nevysporiadal a opakovane spôsobom vzbudzujúcim pochybnosť o nestrannosti súdu rozhodoval výlučne v prospech žalovaných. Rozsudky nižších súdov sú nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

4. Žalovaní 1/ a 2/ navrhli dovolanie žalobcov odmietnuť. Dovolanie považujú za nedôvodné a dovolacie dôvody za nenaplnené. Žalobcovia v dovolaní iba opakujú svoje argumenty, ktoré uvádzali aj v odvolaní. Z obsahu dovolania sa nedá vyvodiť, v čom vlastne žalobcovia vidia nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým malo byť znemožnené uskutočňovanie im patriacich procesných práv. K argumentu žalobcov o nenadobudnutí vlastníckeho práva žalovaných k múriku uviedli, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie nezaložil na závere o nadobudnutí alebo nenadobudnutí vlastníckeho práva, ale na tom, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno. Rozhodnutie odvolacieho súdu nezáviselo od vyriešenia právnej otázky ohľadom dĺžky vydržacej doby.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana, v ktorej neprospech bolo vydané napadnuté rozhodnutie (§ 424 C. s. p.), za splnenia tiež podmienok zastúpenia takejto strany a spisania jej dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné a tiež dôvodné.

6. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 C. s. p. alebo § 421 C. s. p. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 C. s. p. je dovolacím dôvodom vytýkaná tzv. zmätočnosťná vada (§ 431 ods. 1 C. s. p.) a dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.); v prípade dovolania prípustného podľa § 421 ods. 1 C. s. p. je potom dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.) a dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

7. Žalobcovia 1/ a 2/ vyvodzovali prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p. Dovolací súd, vychádzajúc z konštrukcie dovolacieho konania v podmienkach aktuálnej právnej úpravy civilného sporového procesu a tiež z ostatného záveru veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu o prípustnosti kumulácie dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 C. s. p. (v tejto súvislosti porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 21. marca 2018 sp. zn. 1 VCdo 1/2018), preto pristúpil ku skúmaniu existencie dovolacích dôvodov (a tiež dôvodov prípustnosti dovolania), uplatnených dovolaním v tejto veci, podľa chronológie priradenej im ustanoveniami zákona, ktorého sú súčasťou.

8. Podľa § 420 písm. f/ C. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1 Cdo 42/2017, 2 Cdo 20/2017, 3 Cdo 41/2017, 4 Cdo 131/2017, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto posudzoval opodstatnenosť argumentácie žalobcov 1/ a 2, že v konaní (pred nižšími súdmi) došlo k nimi tvrdenej vade zmätočnosti.

10. Pojmovým znakom vady zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. je, že k nej došlo nesprávnym „procesným“ postupom súdu, ktorý znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace

procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu (skôr a dnes ešte v mimosporových konaniach stále účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (tu por. R 129/1999 a 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 162/2017, 3 Cdo 22/2018, 4 Cdo 87/2017, 5 Cdo 112/2018, 7 Cdo 202/2017 a 8 Cdo 85/2018). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

11. Žalobcovia 1/ a 2/ dovolaním namietali, že rozsudky odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie nie sú náležite odôvodnené a absentuje v nich vysvetlenie dôvodov pre záver o nadobudnutí vlastníckeho práva žalovanými 1/ a 2/ vydržaním (najmä z hľadiska plynutia vydržacej doby).

12. V zmysle zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu (R 2/2016) prijatého ešte za skoršej právnej úpravy občianskeho súdneho konania „nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016) a výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.“. Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska - pokiaľ ide o jeho druhú vetu, hovoriacu o nedostatku dôvodov rozhodnutia ako o postupe súdu odnímajúc om účastníkom konania možnosť konať pred súdom - nedotkli, preto ho v tomto smere (pokiaľ ide o jeho druhú vetu) treba považovať naďalej za aktuálne (1 Cdo 228/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 92/2018, 4 Cdo 59/2017, 5 Cdo 45/2018, 7 Cdo 141/2017, 8 Cdo 49/2017).

13. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 C. s. p.); odvolací súd sa však v odôvodnení musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie a rovnako sa odvolací súd musí vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 C. s. p.).

14. Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozsudku náležite nevysporiadal s argumentáciou žalobcov uvádzanou už v konaní pred súdom prvej inštancie a zopakovanou v odvolacom konaní ohľadom splnenia predpokladov nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním žalovanými, pričom uvedené bolo aj (prinajmenšom jedným) dôvodom na zamietnutie žaloby.

15. Vydržanie patrí k všeobecným originálnym spôsobom nadobudnutia vlastníckeho práva a pojmovo predstavuje nadobudnutie vlastníckeho práva v dôsledku kvalifikovanej dlhodobej držby oprávnenou osobou, ktorá nie je vlastníkom. Podmienkou vydržania je oprávnená držba spôsobilej veci, trvajúca po zákonom stanovenú vydržaciu dobu. Podľa konštantnej judikatúry oprávnená držba predpokladá, že držiteľ je v dobrej viere, že mu vec alebo právo patrí, a že je v tejto dobrej viere so zreteľom ku všetkým okolnostiam; uvedené podmienky musia byť splnené súčasne. Dobrá viera spočíva v presvedčení držiteľa, že je vlastníkom veci, ktorú drží, alebo subjektom práva, ktoré vykonáva, poprípade že sú dané právne skutočnosti, ktoré majú za následok vznik vykonávaného práva. Dobrá viera je vnútorný, psychický stav držiteľa. Zo zákona vyplýva, že nestačí prostá subjektívna dobrá viera; oprávnený držiteľ musí byť v dobrej viere „so zreteľom ku všetkým okolnostiam“. Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať aj na okolnosti, za ktorých vôbec mohlo vecné právo vzniknúť, teda aj na právny dôvod (titul), ktorý by mohol mať za následok vznik toho práva, vydržanie ktorého sa tvrdí. Dobromyseľnosť oprávneného držiteľa musí byť daná už pri vzniku držby a potom po celý priebeh vydržacej doby (3 Cdo 96/2018).

16. Rozhodnutie súdu, ktoré konštatuje splnenie predpokladov nadobudnutia nehnuteľnosti vydržaním, musí mať základ v dostatočne skutkovo podložených, konkrétnych a vykonaných dokazovaním preukázaných (zistených, potvrdených, nie len možných) skutočnostiach. Predpokladom prijatia záveru súdu o vydržaní musí byť medziiným zistenie, že počas vydržacej doby držiteľ skutočne „bol“ (teda nie iba „mohol byť“) so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí (porovnaj tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 271/2007, 5 Cdo 49/2010 a 3 Cdo 12/2010).

17. Súd prvej inštancie konštatoval (pričom s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil a v podrobnostiach na jeho odôvodnenie odkázal), že v rokoch 1963-1964 manželia L. stavali letnú kuchyňu a predmetný múrik bol využitý (na základe súhlasu právnych predchodcov žalobcov) ako jedna zo stien tzv. letnej kuchyne (k existujúcemu múriku boli pristavené ďalšie steny). Takto postavenú stavbu spolu s celou nehnuteľnosťou nadobudli do vlastníctva v roku 1989 od rodiny L. rodičia žalovaného 2/, v roku 2001 ich nadobudli do bezpodielového spoluvlastníctva manželia - žalovaný 2/ a C. W. a v roku 2007 ich nadobudol do výlučného vlastníctva žalovaný 2/. Rodičia žalovaného 2/ a samotný žalovaný 2/ vlastníctvo k múriku nadobudli vydržaním. V roku 1989 totiž nadobudli nehnuteľnosť ako celok, t.j. vrátane stavby letnej kuchyne a od uvedenej doby túto stavbu nerušene užívali, udržiavali ju. Bolo konštatované, že žalovaný 2/ a jeho právni predchodcovia po dobu 12 rokov mali nehnuteľnosť letnej kuchyne (ktorej súčasťou bol sporný múrik) v držbe, držba bola oprávnená a dobromyseľná.

18. Z rozhodnutí nižších súdov nie je možné jednoznačne vyvodiť plynutie vydržacej doby, ktorá začína plynúť uchopením veci do oprávnenej držby a jej uplynutím dochádza za splnenia ostatných zákonných podmienok k vzniku vlastníctva. Rovnako nie je možné vyvodiť, ako súd započítaval a či započítaval vydržaciú dobu právneho predchodcu alebo predchodcov žalovaného 2/ a rovnako ani nie sú presne špecifikované jednotlivé nadobúdacie tituly (pozn. súd prvej inštancie konštatoval nadobudnutie vlastníckeho práva k stavbe právnymi predchodcami žalovaného 2/ v roku 1989, pričom samotný žalovaný 1/ tvrdil, že predmetnú nehnuteľnosť nadobudol až niekedy v rokoch 1995 až 1998, viď č. I. 585 spisu). Za takejto situácie (a zvlášť ak žalobcovia na námietke spornosti vydržania zotrvali aj v odvolacom konaní) uspokojenie sa odvolacieho súdu len s odkazom na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie nemohlo byť postačujúcim. Predovšetkým však obom nižším súdom nutné je vytknúť, že sa vôbec nezaoberali odlišnou právnou povahou časti múrika integrovanej do tzv. letnej kuchyne, a tej časti, ktorá ostala mimo tejto stavby (keď pri takomto rozlíšení musí byť zjavné, že k vydržaniu by mohlo dôjsť nanajvýš v prvom prípade).

19. Vzhľadom na uvedené došlo k zaťaženiu konania pred nižšími súdmi tvrdenou zmätočnosťou vadou podľa § 420 písm. f/ C. s. p. a dovolanie musí byť z tohto dôvodu nielen prípustné, ale tiež dôvodné.

20. Dovolacím súdom konštatovaná procesná vada zmätočnosti uvedená v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p. zakladá prípustnosť dovolania; zároveň je však tiež dôvodom, so zreteľom, na ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie (samozrejme v rozsahu umožnenom rozsahom dovolania) bez ďalšieho zrušiť. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade zmätočnosti znemožňujúcej strane realizáciu jej procesných oprávnení, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší bez toho, aby sa zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 4 Cdo 263/2013, 5 Cdo 241/2013, 6 Cdo 591/2015, 7 Cdo 212/2014, 8 Cdo 137/2015), na čom zotráva prevažujúca rozhodovacia prax najvyššieho súdu aj po nadobudnutí účinnosti predpisov tvoriacich súčasť rekodifikácie slovenského civilného procesu (2 Cdo 5/2018, 3 Cdo 146/2018, 8 Cdo 70/2017). Hoci v poslednej dobe možno najmä z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky vysledovať požiadavku na zaujímanie stanovísk najvyššieho súdu aj k nastoľovaným právnym otázkam bez ohľadu na zistenú zmätočnosť; v prejednávanej veci naplnenie takejto požiadavky nemohlo činiť žiadne obtiaže, nakoľko tu oba uplatnené dovolacie dôvody mali povahu obrazných spojených nádob a rozhodná právna otázka majúca sa vyriešiť bola (v tomto prípade bez ohľadu na možnosť polemík na tému, či je naozaj právnou) tiež tou otázkou, pre ktorej nedostatočné (neúplné) vyriešenie bolo namieste usúdiť na

zmätočnosť.

21. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 C. s. p.). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 C. s. p.). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, lebo nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu (§ 449 ods. 1, 2 v spojení s § 450 C. s. p.). Predmetnou vadou nebol dotknutý len rozsudok odvolacieho súdu, ale i jemu predchádzajúci rozsudok súdu prvej inštancie.

22. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 C. s. p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok